

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 18.

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 30 oyr. á forsiðuni,
20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum læst
avsláttur í prísinum.

Leygardagin 8. juni 1940.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bilagt á posthúsinum, brévasvarstøðum
og skrivstovuni. Telf. 143.

14. árg.

Hvat ynskir fjøldin í Føroyum?

Eitt positivt málvið arbeid til frama fyri okkara
fólks nationala, andaliga og økonomiska liv

ella

nationalt ról, prálandi - undirlutakenslu og tómleika?

Heimkomnir siga útsendingarnir frá einum góðum úrsliti.

Teir 3 tingflokkarnir, ið hava
tikið hendur saman til eitt
málvið skjóttfort tingstarv í
hesum álvarsomu og hættislu
tíðum, hava ein harðan and-
røður frá fólksflokkinum og
einum hópi av óbundnum
kreftum, ið ganga í einum
erpiðs- og sjálvdyrkandi rúsi,
ið teir rópa nationalismu.

Samgonguflokkarnir víðtøku
eina nýggja stýrisskipan, ið gav
løgtinginum lóggávuveld. Sam-
stundis royndu teir at skipa
soleiðis, at øll social fororg,
studningar, løningar o. a. m.,
ið staturin við lóg hevði bundið
seg til at lata til Føroyar —
yvir 2 milliónur — framvegis
komu at verða rinda Føroyum
á danska statsins rokning.

Eftir hesari víðtøku stýrir
løgtingið landinum, ger nýggjar
lógir, lógarbroytingar og fyri-
skipanir.

Men hetta stýrisslag skíra teir
tømu og negativu »nationala»
rólarnir fyri fjóðskaparsvik
og avreiðing av øllum ræði her
á landi til amtmannin. Orvitis-
tos!

Royndirnar at tryggja fram-
haldi av rindanini av teirri
socialu fororgini, studninginum
til jarðabrúk, vega- og havna-
bygging, sjúkrarøkt, skúlaskapi
v. m., lögdu fólksflokksmenn
og fylgisneytar teirra á at kvala.
Teir vildu kuta øll bond við
státin. Teirra primos-motor
Th. Petersen segði nei til at
lata til Onglands at samráðast

við bretsku stjórnina um okkara
figgarligu víðurskipti. Blað teirra
hevði einki uttan háð og spott
til útsendingarnar. Fólksflokks-
menn, ið høvdu verið í Ong-
landi, bóru tíðindi heim um, at
summir útsendingarnir skuldu
hava sitið fastir, og at einasta
bragð teirra skuldi hava verið
at mótmælt í føroyska flagg-
inum. Ræðuligt! Harmiligt!
Føroya svikjarar! varð rópt av
teim.

Útsendingarnir eru nú heim
aftur komnir og samráðingarnar,
ið eru farnar fram høvuðsakk-
liga gjøgnum danska gesantin í
London, eru fyrirbils endaðar
við tí úrsliti,

at ferskfiskatøllurin fyri mesta-
partin er avtikin,

at bretska stjórnin er gingin
við til danska statsins vegna at
rinda Føroyum teir studningar
og fost gjöld, ið danski statur
sambart lóg hevur bundið seg
at lata til Føroyar,

at vit skulu fáa tær vorur,
ið okkum torva, og

at Ongland vil gera sít besta,
fyri at vit skulu sleppa av við
okkara vorur.

Rólararnir megu kenna seg
illa við at noyðast at víðganga
yvir fyri Føroya fólki, at teir
ikkí bert hava sagt nei at vera
við í arbeidinum, ið hevur
borið hetta úrslit við sær, men
at teir hava lagt árar um borð
fyri at forða, tarna og spilla
fyri hinum flokkunum, ið hava
arbeitt málvið og positivt.

ALDAN

Nýtt føroyskt segublað.

Kemur út eina ferð um mánaðin — fyrstu ferð 15. juni.
Lønihaldið verður: Greinir um ymisk aktuel evni, stuttsgørg,
ífráttur, matur o. a.

Prísur 50 oyr.

Læst í bókabandlunum, kioskum og hjá umboðsmönnum á bygd.

Belgia fall - ikkí yvirvunnið av figgind- anum, men yvirgivið

av

Leopold kongi, ið var hægsti
herleiðari.

Kriggið í Fraklandi. - Fer Italia uppi kriggið?

Men ríkisstýrið í Belgia hevur
mótmælt kongsins gerð og
skuldsetur hann fyri at hava
brotið sín kongseid og trúskap
móti fólkinum.

Ímóti tess ráðum og uttan
ávaring til sínar felagsmenn,
Onglendingar og Fraklendingar,
sigur belgiska ríkisstýrið Leopold
kong at hava tikið hetta av-
gerandi stig, og tað hevur á
fundi í Fraklandi avsett kongin.

Fransar og Onglendingar for-
døma kong Leopolds yvirgeving
sum hitt ræðuligasta landasvik
og svik móti Fraklandi, Ong-
landi og teirri demokratisku
hugsjónini, ið vestmaktirnar vóru
farna í stríð fyri.

»Týskararnir,« siga teir, »lupu
á Belgia, og Leopold kongur
bað Frakland og Ongland um
hjálp, og hann fekk í lotuni
stórar herdeildir av Onglands
og Fraklands bestu herstyrkjum.
Hesar herdeildir vórðu skipaðar
at verja tey framskotnastu og
harðast álopnu stöðini, og tað
eydnaðist eisini teim at stæða
figgindans framlopi. Men júst
tá best stóð til, leggur belgiski
kongurin vápnini, yvirgevur seg,
opnar figgindanum friar ræsur
framvið strondini og setur har-
við sínar felagsmenn í hættis-
liga stöðu, so hættisliga, at tað
elvdí Týskinum til at rópa út,
at tær fronsku og ensku her-
deildir innan skamma stund
vildu verða avskornar frá hav-
inum, innigryðdar og fangaðar í
einum ræðuligum deyðsheldi.

Storri svikjari hevur ikki
verið. Nú skilja vit, hví hann
ikkí vildi gera felags vígvoll við
okkum móti Týskinum, hví
brýrnar yvir Albertskanalina
ikkí vórðu sprongdar í luftina,
hví Antwerpen og aðrir festun-
ingar ikki vórðu vardir, men
glæðbeint yvirgivinir figgindanum.
Og vit hava fingið grund til
harmir at spyrja: hevur hesin

hansara svikaralatur verið eitt
lið í tí týska álopinum? Hevur
hann verið egndur við: eitt
minni Frakland og eitt stórri
Belgia við Leopold sum kongi?»

So harðliga, so harmatíknir
tala mangir Fraklendingar og
Onglendingar í dag. Franski og
enski statsministrarnir siga tó
báðir, at teir vilja lata dómin
yvir Leopold bíða.

Týskararnir geva Onglend-
ingum og Fraklendingum skyld-
ina fyri, at belgiski kongurin
yvirgav seg. Teir gövu honum
ikkí nóg nógva hjálp, men stóðu
fúsir at rýma við fyrstu løtu.
Hetta avsannast frá Fraklandi
og Onglandi og verður merkt
sum folsk tala og útpíllan.

Eitt roysnisbragð.

Tá ið belgiski kongurin legði
vápnini, sögdu Týskararnir, at
tær bretska og fronsku her-
styrkirnar í Flandern vóru
foknar, prísgivnar at falla ella
yvirgeva seg. Tær vildu verða
kringsettar og ikki sleppa til
rýmingar ella í samband við
hinar herstyrkirnar.

Hetta meintu eisini aðrir
militerkonir. Enntá Churchill,
bretski statsministrin, varskoði
Onglendingar um tungar frættir
úr Flandern.

Men bretska og fronsku her-
deildirnar sýndu annað. Tær
brutu ígjøgnum hin týska ringin,
hildu samstundis Týskinum
stongina í 4 dagar, so 350.000
av 380.000 hermonnum undir
bumburegni frá túsundtals flúgvu-
maskinum og eini herviligari
kanóntoru sluppu yvir um til
Onglands frá Dunkerque og
strondini har um leið. Um 1000
herskip og handilsskip vóru
nýtt til flutningin. Týskurin
skuldi jagsra og herja á Flandern-
styrkirnar við 2½ millión av

hermonnum, við eini ræðuligari
nógð av tanks, ovurstórum
kanónum og túsundtals flúgvu-
maskinum.

Hin enski sjó- og luftflotin
skuldi sýna hægsta stig av áræði
og dugnaskapi. Tær ensku flúgvu-
maskinurnar sigast at vera tær
skjóttastu og bestu í krignum.

At enskir og franskir hermenn
kundu taka seg aftur til Ong-
lands undir tí herviliga týska
álopinum, rokna allir krigskonir
menn fyri størsta herbragðið í
ensku søguni. Sjálvt Russarnir
hava einans lovorð til Ong-
lendingar fyri henda bardag fyri
at sleppa undan týningini.

Londontíðindi siga, at Týsk-
ararnir skuldu missa 4—500.000
menn í Flandernálopinum,
meðan Fransar og Onglendingar
mistu bert 35.000 deyðar, særðar
og hertíknar.

Ovurstórt týskt álop á vestur- vígvøllum

fer fram í hesum døgum —
enn er ovtilfylla at spáa um
endan. Hesa ferð er málið París,
og í einum stað standa týsk
herlið einans góðar 100 km frá
býnum.

Hósdagin bildu Fraklendingar
og Onglendingar stöðu um at
kalla allan vígvøllin; men á
einstøkum plássum eydnaðist
tað týskum tanks at skorða
seg nakað inn í fronsku verju-
linjurnar. Hetta siga Fraklend-
ingar at vera uttan stórri týðning.

Iggjár stóð bardagin við sama
lag í Norðurfraklandi. Týsk-
urin tóktist at hava sett alt inn
uppá at bróta ígjøgnum ta fronsku
verndina; men hóast teir í
stöðum lupu á við upptil 4000
tanks, styðjað av flúgvarum og
stórum kanónum, eydnaðist tað
teim ongastadni at bróta ígjögu-
um. — Fraklendingar siga, at
tey týsku herliðini, orsakað av
tapunum í Flandern, ikki eru
fullmannað. Tær nýggju týsku
herdeildirnar, ið skulu fylla
»holini« út, eru ikki so væl
kríggsvandar.

Leggur Italia uppi?

Leingi hevur Italia stæðið sum
ein hóttað móti vestmaktunum.
Tað vil verða einavaldandi á
Medalhavinum, og har umframt
vil tað hava ymsar landspartar
frá Fraklandi og Gibraltar úr